

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ директора

Положення про
про запобігання та протидію
наси́льству та жорстокому
поводженню з дітьми в
Прилуцькій гімназії №12

1. Загальні положення

1.1. Дане Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми (далі -Положення) спрямоване на забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поведження з дітьми, створення у закладі освіти, культури, середовища, вільного від насильства та жорстокого поведження з дитиною, запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства та жорстокого поведження з дітьми у закладі , а також забезпечення оперативного їх розгляду та реагування на них.

Положення розроблене на підставі Законів України “Про освіту”, “Про загальну середню освіту”, “Про охорону дитинства”, “Про запобігання та протидію домашньому насильству”, Постанови Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 р. № 658 “Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми”, Статуту закладу, Правил внутрішнього трудового розпорядку та інших нормативно-правових та інструктивних документів.

1.2. Завданнями Положення є:

запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми;

формування у працівників закладу відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поведження з дітьми;

поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поведження з дітьми у всіх сферах діяльності;

забезпечення оперативного інформування про випадки вчинення насильства та жорстокого поведження з дітьми.

1.3. Індикаторами, які можуть вказувати на потенційні ризики спричинення насильства та жорстокого поведження з дітьми, є використання тону голосу, який може сприйматися як залякування або образа, використання принизливих коментарів стосовно дітей та в присутності дітей, застосування покарань до дитини, а також інші індикатори.

Недопустимою вважається поведінка, що може призводити до порушення права дитини на повагу до її особистості, гідне ставлення.

1.4. Унеможливлення насильства та жорстокого поведження включає регулярне оцінювання ризиків, пов'язаних з насильством та жорстоким поведженням з дітьми, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації, із забезпеченням подальшого моніторингу та контролю, а також

перегляд запроваджених заходів з унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

1.5.Діяльність щодо виявлення та аналізу ризиків провадиться з дітьми та молоддю із залученням сторін, зокрема дітей.

1.6.Про невиконання, неналежне виконання закладом освіти роботи з дітьми щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми може бути повідомлено уповноваженій особі (координатору) в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, на яких покладено функції щодо забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

2. Повноваження директора закладу та уповноважених ним осіб щодо запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми :

2.1.Директор:

2.1.1.Затверджує Положення, є відповідальним за його реалізацію, забезпечує його оприлюднення, ознайомлення з ним своїх працівників (але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи) та здійснює контроль за його виконанням;

2.1.2.Розглядає усні та письмові повідомлення протягом однієї доби з дня надходження, забезпечує функціонування механізму подання повідомлень;

2.1.3.Невідкладно повідомляє інспектора сектора служби освітньої безпеки (у разі відсутності- уповноваженого підрозділу органу Національної поліції) та служби у справах дітей про виявлені ознаки насильства або жорстокого поводження з дитиною;

2.1.4.Сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;

2.1.5.Забезпечує організацію та проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;

2.1.6.Взаємодіє із службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми.

2.1.7.Під час працевлаштування осіб, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт з дітьми проводить опитування, яке може включати запитання ситуаційного характеру щодо насильства або жорстокого поводження із дитиною, з метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поводження.

2.2.Заступник директора з навчально-виховної роботи:

2.2.1.Розробляє Положення про запобігання та протидію насильству та

жорстокому поводженню з дітьми ;

2.2.2.Розробляє та впроваджує основні (превентивні) заходи, а саме:

затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (додаток 1);

затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) (додаток 2) або ведення обліку внутрішніх інцидентів (повідомлень про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною) в інший спосіб за рішенням суб'єкта роботи з дітьми та молоддю;

затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей (додаток 3);

інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми , вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації;

2.2.3.Розробляє заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми,а саме:

організація доступних та безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;

оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми у суб'єкті роботи з дітьми та молоддю (далі — повідомлення);

2.2.4.Проводить заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

організація тренінгів, інших навчальних заходів для працівників суб'єкта роботи з дітьми та молоддю та інших фахівців, які контактують з дітьми;

організація інформаційних сесій для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);

залучення батьків, інших законних представників дитини (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів);

2.2.5. Організовує та проводить заходи з моніторингу та оцінки виконання Положення:

регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);

збір інформації для зворотного зв'язку (анкетування дітей, батьків, персоналу);

аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню);

2.2.6.Організовує та проводить заходи з інформування (розміщення у доступних місцях для дітей та батьків, інших законних представників

інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

3.Педагогічні працівники та інші працівники закладу у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;

- надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до інспектора сектора служби освітньої безпеки або уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;

- повідомити директора та одного з батьків (або інших законних представників) дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитині, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

4.Класні керівники, соціально-психологічна служба:

4.1.Розробляють або поширюють інформаційні матеріали з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми шляхом:

- розміщення на інформаційних стендах у приміщенні кабінетів закладу, розповсюдження серед працівників, дітей, їх батьків або інших законних представників дитини у формі буклетів (листівок);

- надсилання через батьківські, учнівські групи в месенджерах та сторінках у соціальних мережах;

- проведення тематичних семінарів для батьків або інших законних представників дитини.

4.2.Забезпечують інформування всіх учасників освітнього процесу з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми (далі — інформування), що передбачає такі напрями (теми):

- розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства;

- методи профілактики булінгу серед дітей;

- використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами;

- надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження з дітьми;

- порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності;

- дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства;

- алгоритм взаємодії з уповноваженими підрозділами органів Національної поліції та службою у справах дітей у разі виявлення фактів та ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

4.3.Інформування здійснюється шляхом:

- проведення щорічних інформаційних кампаній, тематичних тижнів і конкурсів, приурочених питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- інтерактивних тренінгів для дітей із розвитку емоційного інтелекту, толерантності та ненасильницького спілкування;
- проведення ігор та рольових прав, які моделюють реальні ситуації та допомагають дітям дізнатися про способи захисту порушених прав;
- впровадження занять за типом діяльності суб'єкта роботи з дітьми та молоддю з питань безпечної поведінки, прав дитини та медіації;
- співпраці з психологами та соціальними працівниками для проведення групових та індивідуальних занять щодо запобігання насильству;
- організації зустрічей із фахівцями, які можуть поділитися досвідом і порадами щодо запобігання насильству (працівники уповноваженого підрозділу органу Національної поліції, юристи, соціальні працівники);
- використання мультимедійних матеріалів (відеороликів, презентацій, інтерактивних платформ) для інформування дітей у цікавій та доступній формі щодо неприпустимості насильства та жорстокого поводження, ознайомлення з ознаками та формами насильства та жорстокого поводження.

5. Механізм подання та розгляд повідомлень передбачає:

5.1.Інформування дітей та їх батьків або інших законних представників дитини, працівників закладу про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;

5.2.Забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення. У разі потреби директор може визначати відповідальну особу для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, яка реєструватиме повідомлення, що надійшло, в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду.

5.3.Директор розглядає повідомлення протягом однієї доби з дня його надходження.

5.4.Директор невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє про це батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), письмово повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей, а також вживає заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 585 “Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах” .

5.5. Якщо за результатами розгляду повідомлення:

виявлено ознаки насильства та жорстокого поводження з дитиною, суб'єкт роботи з дітьми та молоддю аналізує причини та умови, які могли сприяти або стати підставою для порушення прав дитини;

не виявлено ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною, інформація, викладена в повідомленні, аналізується на предмет наявності ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною та вживаються заходи до унеможливлення настання таких ризиків.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення затверджується наказом директора закладу й є обов'язковим до виконання .

6.2. Учасники освітнього процесу мають знати дане Положення .

6.3. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданим невиконанням обов'язків. Заклад забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний веб-сайт.

6.4. Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом директора.

Відповідальна особа _____ Тетяна ЖЕЛІБА

ТИПОВА ФОРМА

первинного повідомлення про підозру
на випадок насильства щодо дитини

_____ (найменування закладу освіти)

Дата події або виявлення: _____ 20__р.

1. Інформація про дитину:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

вік дитини: _____

соціальний статус (за потреби):

- дитина з інвалідністю;
- дитина-сирота;
- дитина, позбавлена батьківського піклування;
- інше: _____.

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

найменування посади: _____

контактний номер телефону: _____.

Опис ситуації: _____

(зазначити максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)

3. Інформація про ознаки насильства/поведінку дитини:

- тілесні ушкодження;
- страх, уникання контакту;
- розповіді про образи/тиск;
- інше: _____.

4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення):

- поінформовано відповідальну особу закладу;
- поінформовано батьків/інших законних представників;
- поінформовано службу у справах дітей;
- поінформовано уповноважений підрозділ органів

Національної поліції;

інше: _____.

(підпис особи, яка заповнює
первинне повідомлення)

(дата)

ТИПОВА ФОРМА
реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки)

Порядковий номер	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок наси́льства щодо дитини (звернення (повідомлення): усне/письмове)	Прізвище, ім'я дитини	Тип ситуації*	Заходи реагування	Результат Т**	Підпис відповідально ї особи
---------------------	--	-----------------------------	------------------	----------------------	------------------	------------------------------------

*Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.

**Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.

ТИПОВА АНКЕТА
анонімного опитування для дітей*

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування у закладі?

- так, завжди;
- інколи;
- ні.

2. Як до тебе ставилися дорослі?

- з повагою;
- байдуже;
- іноді грубо або несправедливо.

3. Чи були випадки, коли хтось із працівників (закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми), інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, ображав або погрожував?

- так;
- ні.

4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?

- так;
- ні.

5. Що б ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше? (відкрите поле)

*Анкета заповнюється дітьми у доступному форматі.
